

İlkokul Velilerinin Görüşlerine Göre COVID-19 Pandemisi

COVID-19 Pandemic from the Perspectives of Primary School Parents

Özlem OKATAN*, Özlem TAGAY**

Öz: Bu çalışmada ilkökullü velilerinin COVID-19 pandemi süreci ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırmada tarama modeli benimsenmiştir. Araştırmanın verileri 2020-2021 eğitim-öğretim yılı güz döneminde toplanmıştır. Araştırmaya 31’i erkek 146’sı kadın, 177 ilkökullü velisi katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre ilkökullü dönemdeki çocuklar ve veliler pandemi dönemi ile ilgili kaygı yaşamaktadırlar. Veliler sırasıyla en çok eğitim, sağlık ve teknoloji bağımlılığı konusunda kaygılıdır. Çocuklar ise en çok virüsün ne olduğunu ve okula ne zaman döneceklerini sorgulamaktadır. Veliler, pandemi ile ilgili olarak çocuklarına en çok virüsten korunma yollarını ve sürecin geçici olduğunu telkin etmektedir. Hem velilerin hem de çocukların pandemi sürecinde teknoloji kullanımı artmıştır. İlkokullü çocuklarının büyük çoğunluğu uzaktan eğitim faaliyetlerine aktif katılmaktadır. Velilerin çoğunluğu uzaktan eğitim faaliyetlerini gerekli ama yetersiz bulmaktadır. Çocukların büyük çoğunluğu okula dönmeye isteklidirler. Veliler, aile ilişkileri açısından pandemi döneminin olumlu ve olumsuz yönleri olduğunu düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, COVID-19, aile, uzaktan eğitim, teknoloji.

Abstract: In this study, the opinions of primary school parents about the pandemic process due to COVID-19 were examined. The scanning model was adopted in the research. A total of 177 primary school parents (31 male and 146 female) participated in the study. The semi-structured interview form developed by the researchers was used as the data collection tool. The data were analyzed by content analysis method. According to the findings obtained from the research, primary school children and parents are concerned about the pandemic period. Parents are concerned more about education, health and technology addiction, respectively. Children most often questioned what the virus is and when they return to school. With regard to the pandemic, parents mostly suggested their children that protecting themselves from the virus and the process is temporary. The use of technology had increased during the pandemic for both parents and children. The majority of primary school children actively participated in online education activities. Most of the parents found online education activities necessary but insufficient. Most children were willing to return to school. Parents thought that the pandemic period had positive and negative aspects in terms of family relations.

Keywords: Pandemic, COVID-19, family, online education, technology.

Giriş

Koronavirüs (COVID-19) hastalığına neden olan virüs, ilk olarak 2019 yılının aralık ayında Çin’in Hubei eyaletinde yer alan Wuhan şehrinde ortaya çıkmıştır. Koronavirüs hastalığı ilk kez Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Şubat 2020’de resmi olarak tanımlanmıştır. Önce Çin geneline sonra da Dünya’ya yayılmış olan bu virüs, Mart 2020’de dört ay gibi kısa bir süreçte tüm dünyada etkisini sürdüren, ilk kez gelişmiş ülkelerin de içinde bulunduğu küresel bir sorun haline gelmiştir (Budak ve Korkmaz, 2020; Sağlık Bakanlığı, 2020; WHO, 2020; Wu, Chen ve Chan, 2020, 217). Pandemi dönemi tüm dünya için ekstrem bir durum oluşturmuştur. İnsanlar, pandemi sürecinde işlerini, sevdiklerini kaybetme korkusu yaşamakta, ailelerinden ve sevdiklerinden ayrı kalmaktadır. Bunun sonucunda insanlar, genel olarak endişelidir. Bu süreç, epey sürebilecek “yeni normal” olarak kabul edilmektedir (Allen, Rowan ve Singh, 2020).

*Sorumlu yazar, Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Burdur-Türkiye, ORCID: 0000-0002-1862-719X, e-posta: ogencer15@hotmail.com

**Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Burdur-Türkiye, ORCID: 0000-0002-9821-5960, e-posta: ozlemtagay@mehmetakif.edu.tr

COVID-19 salgını hem dünyada hem Türkiye’de artmaya devam etmektedir. Sağlık Bakanlığı resmi internet sayfasında günlük ve toplam vaka sayılarını güncel olarak yayınlamaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2020). Buna göre Türkiye’de ilk vakanın tespit edildiği 11 Mart 2020 tarihinden bu yana pandeminin seyrinin dalgalanarak devam ettiği, günlük vaka sayısında ciddi bir artış olduğu ve salgının ciddiyetini koruduğu görülmektedir. İnsandan insana temas yoluyla ve havadaki damlacıklarla bulaşan COVID-19 virüsü ile etkili bir şekilde mücadele edebilmenin temel gerekliliklerinden biri ise sosyal izolasyondur (Dağcıoğlu ve Keskin, 2020; Eren, 2020; Sağlık Bakanlığı, 2020; Wu, Chen ve Chan, 2020). Aldemir ve Avşar’a (2020) göre devletler, pandemi döneminin getirdiği olumsuzluklardan en az zararlı çıkmak için sosyal izolasyonun bir gereği olarak vatandaşlarına dijital ortamdan ulaşmaktadır. COVID-19 pandemi sürecinde internet, teknoloji ve dijital araçlar bir istek olmaktan çıkarak zorunluluk haline gelmiştir (Aldemir ve Avşar, 2020). Eğitim de pandemi sürecinden etkilenen alanlardan biridir. Bozkurt’un (2020) yaptığı araştırma COVID-19 pandemi sürecinin, eğitim sistemini doğrudan ve dolaylı olarak etkilendiği sonucunu ortaya koymaktadır. Araştırmaya göre eğitimin her şartta devamlılığının sağlanması için ciddi değişikliklere ve stratejik planlara gereksinim vardır.

Sosyal izolasyonu sağlamak amacıyla birçok ülkede eğitime ara verilmiş, dünya genelinde 1,5 milyardan fazla öğrenci ve genç, COVID-19 salgını nedeniyle okulların kapatılmasından etkilenmiştir (Eren, 2020; UNESCO, 2020). Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de pandemi sürecinde yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı, TRT ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden 23 Mart’tan itibaren ilk ve orta dereceli okullar için uzaktan eğitim sürecine girmiştir. Türkiye, 184 ülkede 1,5 milyarın üzerinde öğrencinin yüz yüze eğitimden mahrum kalmasına yol açan koronavirüs salgını nedeniyle milyonlarca öğrenciye ulusal çapta uzaktan eğitim başlatan Çin’den sonraki ikinci ülke olmuştur (MEB, 2020a). Günümüzde, içinde bulunduğumuz sıra dışı süreç nedeniyle uzaktan eğitim yüz yüze eğitimin bir alternatifi olmaktan çıkarak hemen hemen tüm dünya çapındaki eğitim faaliyetlerinin sürdürülebildiği tek seçenek durumuna gelmiştir. Her eğitim şeklinin olduğu gibi pandemi döneminde uzaktan eğitimin de bazı avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır (Koç, 2021; Özdoğan ve Berkant, 2020). Yeni dönemin getirdiği bilinmezlikler eğitimin paydaşlarından biri olan velileri de kaygılandırmaktadır (Altunel ve Özoğul, 2020). Pandemi döneminde, dönemin Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya Selçuk, ulusal açıklamasında velilerin bu süreçte desteğinin önemine vurgu yapmıştır (MEB, 2020b). İnci Kuzu’ya (2020) göre tıpkı yüz yüze eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitim sürecinde de ailelerin okul faaliyetlerini desteklemesi büyük öneme sahiptir. Ebeveynlik asla kolay değildir, ancak pandemi sürecinde ebeveynlik tamamen farklı zorluklarla karşı karşıya kalmıştır (UNESCO, 2020).

Pandemi döneminde tüm öğrenciler gibi ilkökul öğrencileri de uzaktan eğitim sürecine girmiştir. İlkokul, ileride toplumun etkin bir üyesi olacak olan genç nesillere hayat boyu ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri ve tutumların temellerini atmakla yükümlüdür (Gültekin, 2020). İlkokul dönemi bireyin sağlıklı ve mutlu yaşayabilmesi için temel becerilerin kazandırıldığı, örgün eğitimin ilk basamağı olması açısından da önemlidir (Gültekin, 2007). Bu nedenle, bu araştırmada ilkökul velilerinin pandemi sürecinde eğitim, teknoloji kullanımı ve aile-çocuk ilişkileri ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Pandemi gününce bir konu olması nedeniyle alan yazında pandeminin veliler açısından araştırıldığı çalışmalar sınırlıdır. Altunel ve Özoğul (2020) çalışmasında pandemi dönemini veliler açısından irdelemiş ve birtakım önerilerde bulunmuştur. Çalışmaya göre velilerin pandemi sürecinde eğitimdeki rolü artmış ve bu durum velilerde kaygıya neden olmuştur. Yine Özdoğan ve Berkant’ın (2020) çalışmasında COVID-19 pandemi sürecini eğitimin paydaşları açısından araştırmış ve veli görüşlerine yer vermiştir. Çalışma sonucunda eğitimin paydaşları açısından pandemi döneminde uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları ortaya konulmuştur. Pandemi sürecinin gelecekte nasıl bir boyuta taşınacağı henüz öngörülememektedir. Bu nedenle pandemi döneminin ilkökul velilerinin görüşlerine göre incelendiği bu araştırmadan elde edilen bulguların, pandemi döneminin devam etmesi halinde alınan ya da alınabilecek tedbirler açısından Türk eğitim sistemine ve alan yazına katkı sunacağı

düşünülmektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “İlkokul velilerinin görüşlerine göre COVID-19 pandemi döneminin eğitim, teknoloji kullanımı ve aile içi etkileşim açısından yansımaları nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur. Araştırmanın problem cümlesine uygun olarak oluşturulan alt problemler ise şu şekildedir:

1. İlkokul velilerinin pandemi süreci ile ilgili görüşleri nelerdir?
2. İlkokul velilerinin pandemi döneminde uzaktan eğitim süreci ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. İlkokul velilerinin pandemi döneminde çocuklarının ve kendilerinin teknoloji kullanımı ile ilgili görüşleri nelerdir?
4. İlkokul velileri pandemi sürecini, aile-çocuk ilişkisi açısından nasıl değerlendirmektedir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler sunulmuştur.

Araştırmanın modeli

Tarama yönteminin benimsendiği bu çalışmada pandemi sürecinde eğitim, teknoloji kullanımı ve aile içi etkileşim açısından ilkökul velilerinin görüşleri incelenmiştir. Tarama yöntemi, yaşanmış veya halâ devam eden bir durumun ele alınıp değerlendirildiği bir araştırma modelidir. Karasar’a (2016) göre “tarama modelinde, araştırma kapsamında ele alınan değişkenler arasında herhangi bir değişimin olup olmadığı ya da değişkenlerin birbirini etkileyip etkilemediği ortaya konmaktadır” (s.109). Ekiz’e (2013) göre nitel araştırmalar, üzerinde araştırma yapılan ya da yapılması planlanan kişilerin sahip oldukları deneyimlerinden oluşan anlamları, sistematik olarak inceleme fırsatı sunar. Nitel bir çalışma olan bu araştırmanın sonuçları genellenemez (Uzuner ve Anay, 2014).

Çalışma grubu

Bu çalışmada Burdur ilinde devlet okullarına devam eden ilkökul düzeyindeki öğrencilerin velileri ile çalışılmıştır. Velilerin belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme (Yıldırım ve Şimşek, 2016) kullanılmıştır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında online eğitime geçilen süreçte velilere ulaşabilmek adına bu yöntem tercih edilmiştir. Pandemi sürecinde çocuğu ilkökulda olan 31’i erkek 146’sı kadın 177 veli araştırmaya katılmıştır.

Veri toplama araçları

Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Velilerin pandemi sürecinde eğitim, teknoloji kullanımı ve aile içi etkileşim durumları ile ilgili görüşlerini almak amacıyla ilgili alan yazın incelenerek 23 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Hazırlanan taslak formun araştırmanın amacına uygunluğu ve anlaşılabilirliği konusunda ilkökulda görev yapmakta olan ilkökul psikolojik danışmanı ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalında ve Okulöncesi Eğitiminde görev yapan iki akademisyenin görüşleri alınmıştır. Ayrıca veriler toplanmadan önce 10 ilkökul velisi ile pilot uygulama yapılarak görüşme formundaki soruların anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir. Görüşme formunda sorulara geçilmeden önce çalışmanın amacı açıkça belirtilerek araştırmada katılımın gönüllülük esasına göre olduğu vurgulanmıştır. Formdaki soruların ilk bölümünde velilerin pandemi ile ilgili genel görüşleri, ikinci bölümünde eğitim ile ilgili görüşleri, üçüncü bölümünde pandemi döneminde teknoloji kullanımı ile ilgili görüşleri ve son bölümünde pandeminin aile içi etkileşim açısından olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili görüşleri alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulardan bazıları; “Pandemi döneminde hangi konularda kaygı duyuyorsunuz?”, “Çocuğunuzun pandemi sürecinde size sorduğu sorular nelerdir?”, “Çocuklarınızın pandemi konusundaki sorularına nasıl açıklamalar yapıyorsunuz?” şeklindedir.

İşlem

Veriler 2020-2021 eğitim öğretim yılı güz döneminde toplanmıştır. Verilerin toplandığı süreçte ülke geneli yüz yüze eğitime ara verilmiş ve tüm kadememeler için eğitim süreci tam zamanlı uzaktan eğitim olarak yürütülmektedir. Araştırmanın verileri pandemi kaynaklı sosyal izolasyon nedeniyle elektronik ortamda toplanmıştır. Çalışmaya katılanlara bilgilendirilmiş onam formları doldurtularak izinleri alınmıştır. Nitel araştırmada internet yoluyla veri toplamanın sınırlılıkları olmakla beraber bazı pratik yönleri de mevcuttur. Farklı coğrafi bölgelerden daha fazla kişiye ulaşmak, katılımcıların yakın çevreye deşifre olmamasından kaynaklı içten cevaplar vermesi, araştırmacıya zaman ve mekân esnekliği sağlaması, internet iletişiminin kalıcı ve sürekli olması ve çoklu veri toplamaya fırsat sunması internet yoluyla veri toplamanın avantajları arasında sayılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Ayrıca veriler toplanmadan önce Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 20.08.2020 tarih ve GO 2020/217 sayılı etik izin alınmıştır.

Verilerin analizi

Velilerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş ve bu süreçte dört aşamalı içerik analizi süreci izlenmiştir. Öncelikle tüm veriler ayrıntılı şekilde incelenmiş ve benzerlik gösteren ifadeler belirlenerek kodlanmıştır. Ardından kodlara ilişkin temalar oluşturulmuş, kodlar ve temalar organize edilerek açıklanarak yorumlanmıştır. Bununla birlikte velilerin görüşlerini yansıtmak için doğrudan alıntılar kullanılmıştır. Bu süreçte araştırmaya dahil olan iki araştırmacı tarafından, veriler birbirinden bağımsız olarak analiz edilmiş, daha sonra karşılaştırma yoluna gidilmiştir. Miles ve Huberman'ın (1994) kodlayıcı güvenilirliğine göre araştırmacılar arasında ortalama [Kodlayıcılar Arası Güvenirlik Yüzdesi = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] 0,89 oranında görüş birliğine varılmıştır. Araştırmada geçerlik ve güvenilirlik çalışması için veri toplama aracı olan görüşme formlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve analizinde araştırma süreci ile ilgili detaylar verilerek arttırılmaya çalışılmıştır. Bununla beraber güvenilirliği arttırmak için bulguların sunumunda bire bir alıntılara yer verilmiştir. Ham veriler ve kategoriler-kodlar başka araştırmacılar tarafından incelenebilmesi açısından araştırmacı tarafından saklanmaktadır.

Bulgular

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular alt problemlere göre sunulmuştur.

1. İlkokul velilerinin pandemi süreci ile ilgili görüşleri nelerdir?

Velilerin pandemi dönemine ilişkin genel görüşlerini almak üzere bazı sorular yöneltilmiştir. İlk olarak pandemi dönemi ile ilgili olarak velilerin genel kaygı düzeyinin belirlemek için "Pandemi süreci ile ilgili ne düşünüyorsunuz?" sorusu sorulmuş ve "çok fazla kaygılanıyorum, kaygılanıyorum, kısmen kaygılanıyorum, kaygılanmıyorum, fikrim yok" seçenekleri sunulmuştur. Elde edilen bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Velilerin Pandemi ile İlgili Kaygı Durumu

Tema	Kod	f	%
Velilerin pandemi kaygısı	Çok fazla kaygılanıyorum	18	10
	Kaygılanıyorum	103	58
	Kısmen kaygılanıyorum	43	24
	Kaygılanmıyorum	9	5
	Fikrim yok	2	1
	Diğer	2	1
	Toplam	177	-

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan ilkököl velilerinin %10'u pandemi ile ilgili çok fazla kaygılı, %58'i kaygılı, %24'ü kısmen kaygılı olduğunu ifade ederken, %5'i pandemi ile ilgili kaygılanmadığını belirtmiştir. Velilerin %1'i ise bu konuda bir fikri olmadığını beyan etmiştir.

Veli ve öğrencilerin kaygı düzeyini belirlemek amacıyla velilerin kendileri ve çocukları için pandemi hakkında kaygı düzeylerine en az bir, en çok beş olmak üzere bir değer vermeleri istenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Velilerin ve Çocukların Pandemi ile İlgili Kaygı Seviyeleri

Tema	Kod	Veli		Öğrenci	
		f	%	f	%
Velilerin ve çocukların pandemi ile ilgili kaygı seviyeleri	Seviye 1	13	7	21	12
	Seviye 2	23	13	38	22
	Seviye 3	69	39	57	32
	Seviye 4	44	25	36	20
	Seviye 5	28	16	25	14
	Toplam	177	-	177	-

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %7’si pandemi ile ilgili kaygı seviyesini bir, %13’ü kaygı seviyesini iki, %39’u kaygı seviyesini üç, %25’i kaygı seviyesini dört, %16’sı ise kaygı seviyesini beş olarak belirtmiştir. Buna göre Tablo 1 ve Tablo 2 verileri birbirini desteklemektedir. Araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %12’si çocuklarının pandemi ile ilgili kaygı seviyesini bir, %22’si çocuklarının kaygı seviyesini iki, %32’si çocuklarının kaygı seviyesini üç, %20’si çocuklarının kaygı seviyesini dört, %14’ü çocuklarının kaygı seviyesini beş olarak belirtmiştir.

Araştırmada velilere pandemi süresinde ilgili haberleri nereden ve ne sıklıkla takip ettikleri sorulmuştur. Elde edilen bulgular Tablo 3’te sunulmuştur. Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %77’si televizyondan, %55’i telefon/tabletten, %11’i bilgisayardan, %1’i gazeteden ve %1’i diğer kaynaklardan pandemi ile ilgili haberleri takip etmektedir. Araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %36’sı günde birden fazla, %54’ü günde bir kez, %3’ü iki günde bir ve %6’sı haftada birkaç kez pandemi ile ilgili haberleri takip ettiklerini belirtirken, velilerin %1’den daha azı pandemi haberlerini hiç takip etmediğini belirtmiştir.

Tablo 3

Velilerin Pandemi Haberlerini Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Ettiği

	Kod		
		f	%
Haberleri nereden takip ettiği	TV	137	77
	Telefon-Tablet	98	55
	Bilgisayar	19	11
	Gazete	2	1
	Diğer	2	1
Haberleri ne sıklıkla takip ettiği	Günde birden fazla	64	36
	Günde bir kez	96	54
	İki günde bir	5	3
	Haftada birkaç kez	11	6
	Hiç	1	<1

“Pandemi döneminde çocuğunuzla ilgili en çok hangi konuda kaygı duyuyorsunuz?” sorusu ile ilgili bulgular Tablo 4’te sunulmuştur. Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %81’i eğitim, %68’i sağlık, %50’si teknoloji bağımlılığı, %11’i sosyallikten uzaklaşma, %9’i olumsuz etkilenen aile ilişkilerinden kaygı duyduğunu belirtirken %3’ü kaygı duymadığını belirtmiştir.

Tablo 4

Velilerin Hangi Konularda Kaygı Duyduğu

Tema	Kod	f	%
Kaygı duyulan konular	Eğitim	143	81
	Sağlık	120	68
	Teknoloji bağımlılığı	88	50
	Sosyallikten uzaklaşma	19	11
	Olumsuz aile ilişkileri	16	9
	Kaygı duymuyorum	5	3

Velilere “Pandemi süreci ile ilgili çocuğunuzun en sık sorduğu sorular nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular kodlanarak Tablo 5’te sunulmuştur. Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin görüşlerine göre çocukların %56’sı virüsün ne zaman biteceğini, %22’si okula ne zaman gidebileceklerini, %9’u kendilerinin hasta olma ihtimalini, %9’u ne zaman dışarı çıkabileceklerini, %7’si virüsü, %4’ü günlük vaka sayısını, %2’si ölümü, %2’si arkadaşları ile ne zaman görüşebileceğini, %1’i maskenin zorunlu olup olmadığını ve çocukların %1’den daha azı günlük olarak aile bireylerinin kendi ellerini yıkayıp yıkamadıklarını sorgulamaktadır. Pandemi süreci ile ilgili çocuğunuzun en sık sorduğu sorular nelerdir?” sorusuna verilen örnek yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“*Hastalığın ne zaman biteceğini ve ne zaman normale döneceğimize*” (B94).

“*Artık sürekli maske ile mi yaşayacağız? Sevdiklerimize ve arkadaşlarımıza hiç sarılamayacak mıyız?*” (B129).

“*Hastalık ne zaman bitecek?*” (B138).

Tablo 5

İlkökul Çocuklarının Ailelerine Pandemi Dönemine İlişkin Sordukları Sorular

Tema	Kod	f	%
Çocukların pandemi dönemindeki soruları	Virüsün ne zaman biteceğine ilişkin sorular	99	56
	Ne zaman okula gideceklerine ilişkin sorular	39	22
	Kendilerinin hasta olması ile ilişkili sorular	16	9
	Ne zaman dışarı çıkabileceklerine ilişkin sorular	16	9
	Virüsünün ne olduğu, nasıl bulaştığına ilişkin sorular	13	7
	Günlük vaka sayılarına ilişkin sorular	7	4
	Ölüme ilişkin sorular	4	2
	Ne zaman arkadaşlarıyla görüşebileceğine ilişkin sorular	3	2
	Maskenin zorunlu olup olmadığına ilişkin sorular	2	1
Aile bireylerine sık sık ellerini yıkadın mı diye sorması	1	<1	

Velilere çocuklarının pandemi ile ilgili sorularına karşın nasıl açıklamalar yaptıkları sorulmuş, elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

Velilerin Pandemi Dönemine İlişkin Çocuklarına Yaptıkları Açıklamalar

Tema	Kod	f	%
Velilerin açıklamaları	Virüsten korunma yolları (Maske-mesafe-hijyen)	119	67
	Geçici bir süreç olduğu, tedbir alınırsa normale döneceği	71	40
	Dikkatli olunması gerektiği	30	17
	Korkmaması gerektiği	17	10
	Sabırlı olunması	8	5
	Bu sürecin insanlık için bir sınav olduğu	1	<1
	Açıklama yapılmaması	1	<1

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %67’si çocuklarına pandemi ile ilgili olarak virüsten korunma yollarını (maske-mesafe-hijyen), %40’ı pandeminin geçici bir süreç olduğunu, tedbir alınırsa normale döneceğini, %17’si virüse karşı dikkatli olunması gerektiğini, %10’u korkulmaması gerektiğini, %5’i sabırlı olunması gerektiğini, %1’den daha azı pandemi sürecinin insanlık için bir sınav olduğunu çocuklarına anlatırken, %1’den daha azı ise pandemi ile ilgili çocuğuna açıklama yapmadığını belirtmiştir. “Pandemi süreci ile ilgili çocuğunuza ne gibi açıklamalar yapıyorsunuz?” sorusuna verilen örnek yanıtlar aşağıdaki gibidir:

“Bu da geçecek, bu bir süreç, bizim de kurallara uygun olarak yaşamamız gerektiğini” (B133).

“Sık sık elimizi yıkamak, temiz olmak” (B172).

“Maskesiz dışarıya çıkmamasını, her yere dokunmaması, yalnız sokağa çıkmamasını” (B176).

Velilere “Çocuğunuzun pandemi süreci içinde okula dönme isteği ne düzeydedir?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 7’de sunulmuştur. Tablo 7 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %53’ü çocuklarının okula dönmeyi çok istediğini, %21’i çocuklarının okula dönmeyi istediğini, %20’si çocuklarının okula dönmeyi kısmen istediğini belirtirken, %6’sı çocuklarının okula dönmeyi istemediğini belirtmiştir.

Tablo 7

İlkokul Çocuklarının Pandemi Sürecinde Okula Dönme İsteği

Tema	Kod	f	%
Çocukların okula dönme isteği	Çok istiyor	93	53
	İstiyor	37	21
	Kısmen istiyor	35	20
	İstemiyor	10	6
	Toplam	177	-

2. İlkokul velilerinin pandemi döneminde uzaktan eğitim süreci ile ilgili görüşleri nelerdir?

Velilere “Çocuğunuzun pandemi sürecinde okulun düzenlediği herhangi bir uzaktan eğitim faaliyetine katılıyor mu?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 8’de sunulmuştur. Tablo 8 incelendiğinde, ilkökul çocuklarının %77’sinin düzenli olarak uzaktan eğitim faaliyetine katıldığı (her gün), %17’sinin haftanın belirli günlerinde katıldığı ve %4’ü çocuklarının sadece öğretmeni ve arkadaşlarıyla sohbet için bir araya gelirken, %2’si uzaktan eğitime katılmadığını görülmektedir.

Tablo 8

İlkokul Çocuklarının Uzaktan Eğitime Katılma Durumu

Tema	Kod	f	%
Uzaktan eğitime katılma durumu	Düzenli olarak uzaktan eğitim faaliyetine katılıyor (Her gün).	136	77
	Haftanın belirli günlerinde uzaktan eğitim faaliyetine katılıyor.	30	17
	Sadece öğretmeni ve arkadaşlarıyla sohbet için bir araya geliyor.	7	4
	Katılmıyor.	4	2
	Toplam	177	-

“Çocuğunuzun pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetine katılıyor ise, bu eğitim faaliyeti için siz ne düşünüyorsunuz?” sorusu ile ilgili bulgular Tablo 9’da sunulmuştur. Tablo 9 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %69’u ilkökul çocukları için uzaktan eğitim faaliyetlerini gerekli ama yetersiz bulurken, %28’i gerekli ve yeterli bulmaktadır.

Araştırmaya katılan velilerinin %1'den daha azı ise ilkökul çocukları için uzaktan eğitim faaliyetlerini gereksiz bulurken, %3'ü bu konuda fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Tablo 9
Velilerin Uzaktan Eğitim Faaliyetleri Hakkındaki Düşünceleri

Tema	Kod	f	%
Velilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine dair düşünceleri	Gerekli ama yetersiz	122	69
	Gerekli ve yeterli	49	28
	Gereksiz	1	<1
	Fikrim yok	5	3
	Toplam	177	-

Velilere “Pandemi sürecinde çocuğunuzun eğitimini uzaktan eğitim faaliyetleri dışında nasıl destekliyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda velilere sekiz seçenek sunulmuş ve birden fazla işaretleme yapabilecekleri belirtilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10
Uzaktan Eğitim Faaliyetleri Dışında Eğitimi Destekleyici Faaliyetler

Tema	Kod	f	%
Eğitimi destekleyici faaliyetler	İnternette ders içerikli video izleme	55	31
	Kaynak kitap kullanma	41	23
	Birlikte kitap okuma	41	23
	Diğer veliler ile paylaşımda bulunma	8	5
	Öğretmenle sık sık görüşme	7	4
	Hiçbir şey yapmama	4	2
	Günlük tutma	2	1
	Diğer	2	1

Tablo 10 incelendiğinde, araştırmaya katılan veliler çocuklarının eğitimlerini desteklemek için çeşitli yöntemler tercih etmektedir. Velilerinin %31’i çocuğunun eğitimini desteklemek için internette eğitim içerikli videoları, %23’ü kaynak kitapları, %23’ü birlikte kitap okumayı, %5’i diğer velilerle paylaşımda bulunmayı, %4’ü çocuğunun öğretmenine sık sık danışmayı, %1’i günlük tutmayı tercih ederken, %2’si çocuğunun eğitimi desteklemek adına hiçbir şey yapmadıklarını belirtmiştir. Ayrıca araştırmaya katılan velilerin %1’i diğer seçeneğini tercih etmiştir.

Velilere “Pandemi döneminde çocuğunuzun öğretmeni ve arkadaşlarıyla duygusal bağını devam ettirebilmesi için neler yapıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11
Velilerin Çocuğun Öğretmeni ve Arkadaşlarıyla Duygusal Bağını Devam Ettirme Yolları

Tema	Kod	f	%
Öğretmeni ve arkadaşlarıyla duygusal bağını devam ettirme yolları	Telefonla ya da online sesli görüntülü görüşme	104	59
	Canlı derslere (EBA) katılma	31	18
	WhatsApp sınıf grubundan takip etme, mesajlaşma	13	7
	Okulu, öğretmeni ve arkadaşları hakkında sohbet etme	11	6
	Hiçbir şey yapmama	11	6
	Arkadaşları ve öğretmeniyle yüz yüze görüşme	10	6
	Okula dair fotoğraf ve videolara bakma	4	2
	Sosyal medyadan takip etme	2	1
	Toplam	206	-

Tablo 11 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %59'u çocuğunun öğretmeni ve arkadaşlarıyla duygusal bağını devam ettirmek için telefon ya da online sesli görüntülü görüşmeler yaptıklarını, %18'i EBA'dan öğretmeni takip ettiklerini, %7'si WhatsApp sınıf grubundan aktif olarak takip ettiklerini, %6'ı okulu, öğretmeni ve arkadaşları hakkında sohbet ettiklerini, %6'sı öğretmeni ve arkadaşlarını ile yüz yüze görüştüğünü, %2'si okula dair fotoğraf ve videolara baktıklarını, %1'si sosyal medyadan takip ettiklerini belirtirken, %6'sı bu konuda hiçbir şey yapmadıklarını belirtmiştir. "Pandemi döneminde çocuğunuzun öğretmeni ve arkadaşlarıyla duygusal bağını devam ettirebilmesi için neler yapıyorsunuz?" sorusuna verilen örnek cevaplar aşağıdaki gibidir:

"Telefon ile iletişim sağlıyoruz." (B7)

"Bazı arkadaşlarıyla ara ara görüştü özlem giderdi" (B30)

"Arkadaşlarıyla ilgili anılarını anlattırıp tekrar bir araya geleceklerini telkin ediyorum." (B80)

3. İlkokul velilerinin pandemi döneminde çocuklarının ve kendilerinin teknoloji kullanımı ile ilgili görüşleri nelerdir?

Velilerin teknoloji kullanımına yönelik bazı sorular yöneltilmişti. Velilere "Siz pandemi sürecinden önce vaktinizin ne kadarını ekran karşısında geçiriyordunuz?" ve "Siz pandemi sürecindeki vaktinizin ne kadarını ekran karşısında geçiriyorsunuz" soruları yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12
Velilerin Teknoloji Kullanıma Süresi

Tema	Kod	Pandemi Öncesi		Pandemi Dönemi	
		f	%	f	%
Veli teknoloji kullanım süresi	1 saatten az	41	23	35	20
	1-2 saat	95	54	73	41
	2 saatten fazla	35	20	62	35
	Hiç	5	3	5	3
	Toplam	176	-	175	-

Tablo 12 incelendiğinde, araştırmaya katılan velilerin %23'ü 1 saatten az, %54'ü 1-2 saat, %20'si 2 saatten fazla pandemi döneminden önce teknoloji kullanımına zaman ayırırken %5'i pandemi döneminden önce teknoloji kullanımına hiç zaman ayırmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan velilerin %20'si 1 saatten az, %41'i 1-2 saat, %35'i 2 saatten fazla pandemi döneminde teknoloji kullanımına zaman ayırırken %3'ü pandemi döneminde teknoloji kullanımına hiç zaman ayırmadığını belirtmiştir. Velilerin %1'i ise bu soruda diğer seçeneğini tercih etmiştir.

Velilere "Çocuğunuz pandemi sürecinden önce vaktinin ne kadarını ekran karşısında geçiriyordu? ", "Çocuğunuz pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetleri için zamanının ne kadarını ekran karşısında geçiriyor?" ve "Çocuğunuz pandemi sürecinde uzaktan eğitim faaliyetleri dışında ne kadar zaman ekran karşısında geçiriyor?" soruları yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 13'de sunulmuştur. Tablo 13 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %35'i 1 saatten daha az, %54'ü 1-2 saat, %10'u 2 saatten fazla çocuklarının pandemi döneminden önce teknoloji kullanımına zaman ayırdığını, %2'si ise çocuklarının pandemi döneminden önce teknoloji kullanımına hiç zaman ayırmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan velilerin görüşlerine göre çocukların %15'i 1 saat, %53'ü 1-2 saat, %32'si 2 saatten fazla pandemi döneminde uzaktan eğitim amacıyla teknoloji kullanımına zaman ayırırken %1'i pandemi döneminde uzaktan eğitim amacıyla teknoloji kullanımına hiç zaman ayırmadığını

belirtmiştir. Araştırmaya katılan velilerin %20'si 1 saatten az, %48'i 1-2 saat ve %30'u 2 saatten fazla çocuklarının pandemi döneminde uzaktan eğitim dışında teknoloji kullanımına zaman ayırdığını belirtirken, %2'si çocuklarının pandemi döneminde uzaktan eğitim dışında teknoloji kullanımına zaman ayırmadığını belirtmiştir.

Tablo 13
İlkokul Çocuklarının Teknoloji Kullanma Süresi

Kod	Pandemi Öncesi		Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim İçin		Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Dışında	
	f	%	f	%	f	%
1 saatten az	61	35	26	15	35	20
1-2 saat	95	54	93	53	85	48
2 saatten fazla	17	10	56	32	53	30
Hiç	4	2	2	1	3	2
Toplam	177	-	177	-	176	-

Velilere “Pandemi dönemi için çocuğunuzun ekran alışkanlıklarıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?” ve “Pandemi süreci bittikten sonraki dönem için çocuğunuzun ekran alışkanlıklarıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?” soruları yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 14’de sunulmuştur. Tablo 14 incelendiğinde, araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %16’sı pandemi döneminde çocuklarının ekran kullanımı ile ilgili olarak çok fazla kaygılı olduğunu, %40’ı kaygılı olduğunu, %28’i kısmen kaygılı olduğunu belirtirken %16’sı kaygılı olmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan velilerin %10’u pandemi sonrası için çocuklarının ekran kullanımı ile ilgili olarak çok fazla kaygılı olduğunu, %33’ü kaygılı olduğunu, %38’i kısmen kaygılı olduğunu belirtirken %16’sı kaygılı olmadığını belirtmiştir.

Tablo 14
Çocukların Pandemi Süreci ve Sonrası İçin Ekran Kullanımı ile İlgili Veli Kaygı Düzeyi

Tema	Kod	Pandemi sürecinde ekran kullanımı ile ilgili		Pandemi sonrası için ekran kullanımı ile ilgili	
		f	%	f	%
Velilerin teknoloji kullanımı kaygısı	Çok fazla kaygılanıyorum	29	16	18	10
	Kaygılanıyorum	70	40	59	33
	Kısmen kaygılanıyorum	49	28	67	38
	Kaygılanmıyorum	29	16	28	16
Toplam	177	-	177	-	

4. İlkokul velileri pandemi sürecini, aile-çocuk ilişkisi açısından nasıl değerlendirmektedir?

Velilere “Pandemi sürecini, aile-çocuk ilişkisi açısından olumlu yönlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusu yöneltilti. Elde edilen bulgular Tablo 15’de sunulmuştur. Tablo 15 incelendiğinde, pandemi döneminin olumsuz yönleri ile ilgili olarak araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %29’u evde sıkılma, hareketsizlik ve monotonluk, %18’i teknoloji kullanımı artışı, %16’sı eğitimde düşüş, isteksizlik, %13’ü aile içi çatışma, %8’i kaygı artışı, %6’sı agresiflik, %6’sı aile ile sürekli birlikte olmaktan kaynaklı aileye fazla alışma, %2’si asosyallik ve arkadaşsızlık, %2’si çok fazla olumsuzluk olması, %2’si okula özlem, %1’i isteklerinin bitmemesi, %1’den daha azı Evde sorumluluk artışı ve %1’den daha azı beslenme bozukluğu (çok yeme) şeklinde belirtirken, %16’sı olumsuzluk olmadığını belirtmiştir. Yine velilerin %4’ü bu konuda fikri olmadığını belirtmiştir. “Pandemi sürecinin, aile-çocuk ilişkisi açısından olumsuz yönlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna verilen örnek cevaplar aşağıdaki gibidir:

“Evde kalmaktan sıkıldı arkadaşlarıyla görüşüp oyun oynamadığı için çok üzülüyordu haliyle bize de yansiyordu bu durum” (B155).
 “Eğitim açısından biraz durakladıklarını düşünüyorum” (B158).
 “TV karşısında daha çok duruyoruz” (B176).

Tablo 15

Pandemi Döneminin Olumlu ve Olumsuz Yönlerine Dair Veli Görüşleri

Pandemi Sürecinin Olumlu Yönleri	f	%	Pandemi Sürecinin Olumsuz Yönleri	f	%
Ailecek daha fazla zaman geçirme	101	57	Sıkılma, hareketsizlik, monotonluk	52	29
Zamanı iyi kullanma, kaliteli zaman	24	14	Teknoloji kullanımı artışı	31	18
Aile bağı ve paylaşımın artması	18	10	Olumsuzluk olmaması	29	16
Yaralı oldu (iyi-güzel)	16	9	Eğitimde düşüş, isteksizlik	28	16
Katkısı yok	11	6	Aile içi çatışma	23	13
Evde iş bölümü, sorumluluk alma	7	4	Kaygı artışı	14	8
Aile ritüellerinin oluşması	6	3	Agresiflik	10	6
Birçok şeyin değerini anlama	4	2	Sürekli birlikte olma, alışma	10	6
Ders çalışmaya katkı	4	2	Fikrim yok	7	4
Kısmen katkısı olma	3	2	Anti-sosyallik, arkadaşsızlık	4	2
Ailenin daha sakin olması	2	1	Çok olumsuzluk var	4	2
Çocuğu gözlemeleme şansı	2	1	Okula özlem	3	2
Fikri yok	1	<1	İsteklerin bitmemesi	2	1
			Evde sorumluluk artışı	1	<1
			Beslenme bozukluğu	1	<1

Velilere “Pandemi sürecinde, aile-çocuk ilişkisini güçlendirmek için neler yapıyorsunuz?” sorusu yöneltildi. Elde edilen bulgular Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16

Pandemi Sürecinde Aile-Çocuk İlişkisini Güçlendirme İle İlgili Veli Görüşleri

Tema	Kod	f	%
Aile-çocuk ilişkisini güçlendirme yolları	Birlikte vakit geçirme, oyun, etkinlik, aktivite yapma	110	62
	Çocuğa ilgi gösterme, sohbet etme, hayal kurma	33	19
	Birlikte ev işleri yapmak (iş bölümü)	25	14
	Daha sakin, pozitif olma	11	6
	Dersle ilgilenme	8	5
	Ailenin önemine vurgu yapma	6	3
	Elinden geleni yapma	6	3
	Özel olarak bir şey yapmama	4	2
	Teknolojiden uzak tutma	3	2
	Virüs tedbirlerine uyma	3	2
	Dışarı çıkma fırsatlarını değerlendirme	2	1
	Yeterli olamama	2	1
	Fikrim yok	1	<1

Tablo 16 incelendiğinde, velilerin pandemi döneminde aile-çocuk ilişkisini güçlendirmek için farklı yollara başvurdukları görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılan ilkökul velilerinin %62’si birlikte oyun, etkinlik ve aktivite yaptıklarını, %19’u çocuğa ilgi göstermeye, sohbet etmeye ve hayal kurmaya özen gösterdiklerini, %14’ü birlikte ev işleri yaptıklarını (iş bölümü), %6’sı daha sakin ve pozitif olmaya çalıştıklarını, %5’i derslerle ilgilendiklerini, %3’ü ailenin önemine vurgu yaptıklarını, %3’ü elinden geleni yaptıklarını, %2’si özel olarak bir şey yapmadıklarını, %2’si teknolojiden uzak tutmaya çalıştıklarını, %2’si virüs tedbirlerine uymaya

çalıştıklarını, %1'i dışarı çıkma fırsatlarını değerlendirdiklerini, %1'i yeterli olamadıklarını belirtirken, %1'den daha azı ise bu konuda bir fikrinin olmadığını belirtmiştir. “Pandemi sürecinde, aile-çocuk ilişkisini güçlendirmek için neler yapıyorsunuz?” sorusuna verilen örnek cevaplar aşağıdaki gibidir:

“Oyun oynayıp birbirimizi tanımak için aktiviteler yapmaya çalışıyoruz” (B153).

“Bol bol vakit geçirmeye çalışıyoruz” (B135).

“Konuşuyoruz beraber etkinlikler planlar yapıyoruz onun fikirlerini önemsiyoruz” (B11).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada ilkökul velilerinin pandemi sürecinde eğitim, teknoloji ve aile-çocuk ilişkisi açısından görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre hem veliler hem de ilkökul dönemindeki çocuklar pandemi ile ilgili kaygılıdır. Buna göre ebeveynlerin ve çocukların kaygıları paralellik göstermektedir. İlkokul dönemi çocukları çoğunlukla “virüsün ne olduğunu, ne zaman biteceğini, kendilerinin hasta olma durumunu, ne zaman okula gidebileceklerini” ve “ne zaman dışarı çıkabileceklerini” sorgulamaktadır. Alan yazın incelendiğinde benzer sonuçlarla karşılaşmak mümkündür. İnci Kuzu'nun (2020) yaptığı çalışmaya göre ilkökul öğrencileri pandemi dönemiyle ilgili genel olarak kaygılıdır. Altunel ve Özoğul'a (2020) göre eğitim sürecindeki rolleri artan veliler daha önce karşı karşıya gelmedikleri bu durumu yönetirken kaygılanmaktadır. Velilerin yaşadığı bu kaygılar kontrol edilebildiği ve çocuklara yansıtılmadığı sürece oldukça normaldir. Araştırma bulgularına göre veliler çocuklarına pandemi dönemi ile ilgili olarak “virüsten korunma yollarını (Maske-mesafe-hijyen), geçici olduğunu, dikkatli olmanın önemini, korkulmamasını ve sabırlı olunmasını” telkin etmektedir. Bu noktada velilerin tutumları ve açıklamaları çok önemlidir. Dai ve Erkoç'un (2020) yaptığı çalışmanın sonucuna göre anne-babaların pandemi dönemine yönelik negatif duyguları yüksektir. Bu durum çocukların da kaygı düzeyini artırmaktadır. Öngider'e (2013) göre çocuğun psikolojik sağlığı sıklıkla ebeveynlerinin davranışlarını nasıl anladığı ve yorumladığına bağlıdır. İlgili alan yazında, çocukların kaygı düzeyleri ve stresle baş etme durumlarının ebeveynlerin kaygı düzeyleri (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003; Aslan, Aslan ve Alparlan, 1998; Bora ve Ünüvar, 2020; Capps, Sigmen, Sena, Henker ve Whalen, 1996; Duman, 2008; Küçüköyük, 2015; Yalçın, Dai ve Erkoç, 2020) ile ebeveyn tutum ve davranışlarıyla (Derman ve Başal, 2013; Domenech, Jane ve Canals, 2004; Duman, 2008; Dursun, 2010; Kaya, Bozaslan ve Genç, 2012; Küçüköyük, 2015; Özbey, 2010; Peleg, Halaby ve Whaby, 2006; Yalçın, Dai ve Erkoç, 2020) yakından ilişkili olduğu sıklıkla vurgulanmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre veliler pandemi ile ilgili haberleri, günde en az bir kez ve en çok televizyondan ve telefon/tabletten takip etmektedir. Bu sonuç aynı zamanda velilerin pandemi dönemi ile ilgili olarak kaygılı oldukları sonucunu da desteklemektedir. Bulgulara göre veliler pandemi döneminde sırasıyla en çok eğitim, sağlık, teknoloji kullanımı ve olumsuz aile ilişkilerinden dolayı kaygılıdır. Ayrıca velilerin hem pandemi dönemi için hem de pandemi sonrası için çocuklarının teknoloji kullanımı konusunda kaygılı olduğu görülmektedir. Alanda ailelerin çocuklarının teknoloji kullanımı ile ilgili kaygılı olduğuna dair çalışmalar mevcuttur (Ateş ve Saltalı, 2019; Saltuk ve Erciyes, 2020). Araştırmanın sonuçları hem velilerin hem çocukların pandemi döneminde teknoloji kullanımının arttığını göstermektedir. Alandaki bazı çalışmalar bu sonucu destekler niteliktedir. Buna göre pandemi sürecinde çocuklar ve yetişkinler, zamanlarının büyük çoğunluğunu teknolojik araçlar karşısında geçirmektedir (Doğan, 2016; Göker ve Turan, 2020; Keskin ve Özer Kaya, 2020; Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz, 2020). Pandemi süreciyle birlikte daha çok evde vakit geçiren çocukların teknoloji kullanımı ile ilgili, ailelere büyük sorumluluk düşmektedir. Alanda çocukların teknoloji kullanımının aile ile yakından ilişkili olduğuna dair çalışmalar mevcuttur (Manap, 2020; Plowman, McPake ve Stephen, 2008). Yücelyiğit ve Aral'ın (2020) çalışma sonucuna göre anne babaları sorumluluk sahibi ve bilinçli olan çocuklar, dijital cihazları üretim amaçlı

kullanılmaktadır. Ancak aileler tarafından doğru yönlendirilmeyen çocukların dijital cihazları amaçsız biçimde kullanmakta ve sosyal medya takibinden öteye geçememiştir. Aileler çocuklarının teknoloji kullanımının hem nitelik hem kullanım süresi açısından takipçisi olmalıdır. Kadan ve diğerlerinin (2020) yaptığı COVID-19 pandemi döneminde çocukların gelişim dönemine göre değerlendirildiği çalışmada 6-12 yaş okul dönemi çocuklarının teknoloji kullanımına sınırlama getirilmesi, normalde günde 45 dakika ile bir saat teknoloji kullanımı normal görülürken pandemi sürecinde sürede esneme olsa da bu sürenin saatlerce olmaması önerilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre ilkokul çocuklarının büyük çoğunluğu düzenli olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen uzaktan eğitim faaliyetine katılmaktadır. Yıldız ve Vural'a (2019) göre, özellikle pandemi döneminde teknolojinin ve eğitimin öneminin artmasıyla birlikte bilişim teknolojilerine sahip olanlar ve olmayanlar arasında "dijital" bir fark meydana gelmiştir. Bu durum pandemi sürecinde eğitim sisteminin bir eksikliği olarak görülmektedir. Bu araştırmanın bulgularına göre velilerin %69'u uzaktan eğitim faaliyetlerini gerekli ama yetersiz bulurken, %28'i gerekli ve yeterli bulmaktadır. Alanda bu sonucu destekleyen çalışmalar mevcuttur. Özdoğan ve Berkant'ın (2020) yaptığı eğitim paydaşlarının uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin alındığı çalışma sonuçlarına göre eğitim paydaşları uzaktan eğitimi öğrenci motivasyon azlığı, uzaktan eğitim sisteminin alt yapı yetersizliği ve sosyo-ekonomik eşitsizlikler sonucu bazı öğrencilerin teknolojik donanıma sahip olmaması açısından uzaktan eğitimi yetersiz bulmuştur. Alanda farklı sonuçlara ulaşan çalışmalar da mevcuttur. İnci Kuzu'nun (2020) ilkokul velilerinin uzaktan eğitim faaliyetleri ile ilgili görüşlerini almayı amaçladığı çalışma sonuçlarına göre, ilkokul velileri pandemi süreci içinde uzaktan eğitimin yerinde bir karar olduğunu, uzaktan eğitim faaliyetlerinin verimli geçtiğini ve çocukların aktif olarak katıldığını belirtmiştir. Yine bu çalışmada veliler çocukların derste dikkatinin çabuk dağılmasını, ödevle ilgili sorunlar olduğunu ve derse bağlanma konusunda sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Alanda velilerin uzaktan eğitim faaliyetlerinden memnun olduğuna dair başka çalışmalar da mevcuttur (Özgümüş, 2018; Yılmaz vd., 2020). Can'ın (2020) pandemi döneminde Türkiye'deki uzaktan eğitim süreçlerini incelediği çalışmanın sonucuna göre Koronavirüs (COVID-19) pandemisinde Türkiye'de uzaktan eğitimin erişim, altyapı, içerik, uygulama, tasarım, güvenlik, mevzuat, kalite ve pedagojik boyutunun geliştirilmesi gerekmektedir. Tuncer ve Taşpınar'a (2007) göre yapılan araştırmalar henüz uzaktan eğitimin geleneksel eğitime göre daha nitelikli olduğunu doğrulamamıştır. Çevrimiçi eğitimde öğretmenin aktardığı bilgileri öğrenci almakta, ancak öğretmen ile anında birebir iletişim kurma imkanı bulamamaktadır. İletişimdeki bu sorun öğrenmenin değerlendirilmesini de güçleştirmektedir. Anında dönüt alıp düzeltme yapma imkanı yoktur. Vatansever Bayraktar'a (2015) göre öğrencilerin kendilerinden bekleneni yerine getirebilmesi için kendisinden ne istendiğini doğru olarak algılamalıdır. Dolayısıyla öğrenme ortamının başarıya ulaşması için öğrenci-öğretmen iletişiminin sağlıklı olabilmesi çok önemlidir. Aral ve Kadan'a (2018) göre okul dönemi olarak adlandırılan 6-12 yaş aralığındaki çocukların gelişimsel ihtiyaçlarından biri de akranlarıyla sosyalleşmeleridir. Bu yıllar akran ilişkilerinin derinleştiği yıllardır. Okul öncesi dönemden farklı olarak bu dönemde yakın arkadaşlık ilişkileri kurulmakta, çocuklar zamanlarının büyük kısmını akranlarıyla bir arada geçirmeyi istemektedir. Tüm bu çalışmalar pandemi döneminin bir gereği olan uzaktan eğitimin yetersiz kaldığı noktaları açıkça göstermektedir. Uzaktan eğitim sürecinin devam etmesi durumunda bu eksiklikleri giderici tedbirler alınması yararlı olacaktır.

Araştırmanın sonuçlarına göre veliler, çocuklarının eğitimlerini desteklemek için çoğunlukla internette eğitim içerikli videolara, kaynak kitaplara, kitap okumaya, diğer velilere ya da sınıf öğretmenine başvurmuştur. Bu noktada velilerin eğitim düzeyi önemli bir değişkendir. Eğitim seviyesi yüksek olan aileler çocuklarının eğitimini destekleme konusunda daha az zorlanacaktır. Yıldız ve Vural'a (2019) göre anne-baba ya da gün içinde çocuğun bakımıyla ilgilenen kişilerin eğitim düzeyi, özellikle pandemi döneminde desteklenmeye ihtiyaç duyan çocuklar arasında

eşitsizlik meydana getirmiştir. Anne-baba ya da çocukla gün içinde ilgilenen kişinin eğitim seviyesi yükseldikçe evdeki eğitim olanakları ve nitelikleri artmaktadır.

Pandemi döneminde sosyal izolasyon gereği tüm insanlar gibi ilkökul çocukları da okulundan, arkadaşlarından ve akrabalarından ayrı kalmıştır. Bu araştırmada velilerin bazıları pandemi dönemi için çocuklarının asosyallığı ile ilgili kaygı duymaktadır. Altunel ve Özoğul'a (2020) göre pandemi döneminde sosyal doyumsuzluk yaşayan öğrencilerin öğrenmeye olan motivasyonu düşmektedir. Bu noktada öğrencilerin psikolojik sağlamlığının korunması için velilere önemli roller düşmektedir (Altunel ve Özoğul, 2020). Araştırma sonuçlarına göre veliler çocuğun öğretmeni ve arkadaşlarıyla duygusal bağını devam ettirmek için telefon ya da online sesli/görüntülü görüşmeleri tercih etmektedir. Kadan ve diğerlerinin (2020) yaptığı COVID-19 pandemi döneminde çocukların gelişim dönemine göre değerlendirildiği çalışmada 6-12 yaş okul dönemi çocukları için akranları ile sosyalleşmenin önemine vurgu yapılmış, pandemi döneminde zaman zaman arkadaşları ile ya da öğretmeniyle telefonda ya da internet aracılığıyla görüntülü konuşmasına imkân yaratılması önerilmiştir. Altunel ve Özoğul'a (2020) göre pandemi döneminde çocukların sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında teknolojinin önemli bir rolü vardır. Ancak Karateke'nin (2020) çalışmasına göre çocuklar olumsuz duygularla baş etmenin yollarını aileden öğrenir. Eğer aile çocuğun kaygı, korku, sıkılma gibi olumsuz duygularla baş etmeleri gereken durumlarda, onları teknolojiye yönlendirirse, çocuk duygu düzenleyici olarak teknolojiye sarılır. Bu durum çocukların gelecekte teknoloji bağımlısı olmalarına zemin hazırlar. Bu konuda ebeveynlere büyük sorumluluk düşmektedir.

Araştırma bulgularına göre veliler pandemi dönemini ailecek daha fazla zaman geçirme, zamanı iyi kullanma ve aile bağlarının kuvvetlenmesi açısından olumlu bulurken; evde sıkılma, teknoloji kullanımının artması, akademik başarının düşmesi ve aile içi çatışmalar açısından olumsuz bulmuştur. Ayrıca velilerin %8'i çocuğunda kaygı artışı olmasını ve %6'sı çocuğunun agresifleşmesini pandemi döneminin olumsuz yönleri olarak göstermiştir. Russell ve diğerlerine (2020) göre öğrenciler, pandemi nedeniyle okula gidemeyerek evde kalmaya mecbur olmuştur. Evde geçirilen süreçte gerek iletişim araçları gerekse aile fertlerinden sürekli COVID, virüs, hastalık ve ölüm konularına maruz kalmıştır. Bu süreçte çocuklarda kaygı, öfke ve saldırganlık belirtileri görülme sıklığı artmıştır. Fan ve diğerlerinin (2020) yaptığı çalışmaya göre COVID-19 pandemi sürecinin belirsizliklerle dolu olması çocukların psikolojik tepkiler vermesini açıklar niteliktedir. Bu dönemde çocukların çoğunda kaygı, öfke, saldırganlık, depresyon gibi davranışlarda artış olmuştur. Araştırma bulgularına göre veliler pandemi döneminde aile-çocuk ilişkisini güçlendirmek için oyun oynama/aktivite yapmaya, sohbet etme/hayal kurma/ilgi göstermeye, evde iş bölümü yapmaya ve daha sakin kalmaya özen göstermektedir. Bu süreçte aileler çocuklarının psikolojik olarak daha az etkilenmesi için çocuklarıyla daha çok ilgilenmiştir (oyun, aktivite, sohbet, kitap okuma). Kadan ve diğerlerinin (2020) çalışmasına göre 6-12 yaş aralığındaki çocuklar, önceki dönemlere göre her ne kadar daha durgun bir gelişim sürecinde olsalar da oyun oynamak hala onlar için oldukça önemlidir.

Sonuç olarak bu araştırmada; ilkökul velilerinin COVID-19'a bağlı pandemi döneminde pandemi, eğitim, teknoloji kullanımı ve aile- çocuk iletişimi ile ilgili görüşlerini incelenmiştir. Araştırmada velilerin ve çocukların pandemi ile ilgili kaygılı olduğu, velilerin en çok eğitim, sağlık ve teknoloji kullanımına dair kaygılarının olduğu, pandemi sürecinde hem velilerin hem çocukların teknoloji kullanımının arttığı, öğrencilerin büyük çoğunluğunun Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine düzenli katıldığı, velilerin uzaktan eğitim faaliyetlerini gerekli gördüğü, velilerin eğitimi desteklemek için kaynak kitaplara ve web tabanlı eğitim ortamlarına başvurduğu, öğrencilerin genel olarak okula dönmeye istekli olduğu ve pandemi sürecinin aile içi ilişkilere olumlu ve olumsuz birçok yansımalarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar pandemi döneminin birçok açıdan hayatımıza yansıdığını ve bilişim teknolojilerinin hayatımızdaki yerini açıkça ortaya koymaktadır. Veliler çocuklarının teknoloji kullanımı ile ilgili olarak kaygılı olsalar da gerek uzaktan eğitim faaliyetlerinde gerekse eğitimi

destekleyici ek çalışmalarda teknolojiye başvurmaktadır. Ayrıca veliler, çocuğun okulu ve arkadaşlarıyla duygusal bağını devam ettirmek için de teknolojiden yararlanmaktadır. COVID-19'a bağlı pandemi sürecinin ne kadar daha süreceği uzmanlar tarafından ön görülememektedir. Buna göre velilerin öncelikle eğitimle ilgili kaygıları azaltılmalı hem kendilerinin hem çocuklarının teknoloji kullanımı ile ilgili olarak velilere rehberlik edilmelidir. Bu konuda çevrimiçi seminerler yapılabilir. Konu ile ilgili basılı kaynaklar velilere ulaştırılabilir. Aile içi kaliteli zaman geçirme ve eğitimi bilinçli destekleme önerileri ile ilgili olarak velilere çevrimiçi seminerler verilebilir. Bu araştırma ilkokul velilerinin pandemi, eğitim, teknoloji kullanımı ve aile ilişkileri açısından görüşleri ile sınırlıdır. Benzer çalışmalar farklı kademedeki öğrenci velileriyle ve farklı değişkenlerle de yapılabilir.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Bu çalışma, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 20.08.2020 tarih ve GO 2020/217 sayılı kararı ile araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, bu çalışma kapsamında herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek

Yazarlar, bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Aldemir, C. ve Avşar, M. N. (2020). Pandemi döneminde dijital vatandaşlık uygulamaları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7(5), 148-169.
- Alisinanoğlu, F. ve Ulutaş, İ. (2003). Çocukların kaygı düzeyleri ile annelerinin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 28(128), 65-71.
- Allen, J., Rowan, L., & Singh, P. (2020). Teaching and teacher education in the time of COVID-19. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 48(3), 233-236.
- Altunel, M. ve Özoğul, E. T. (2020). 5 soru: Koronavirüs salgınında veliler. <https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-salgininda-veliler/> adresinden erişilmiştir.
- Aral, N. ve Kadan, G. (2018). *Sosyal gelişim*. Ankara: Hedef Yayınları.
- Aslan, S. H., Aslan, O. ve Alparslan, Z. N. (1998). Annedeki süregen depresyonun çocuktaki depresyon ve kaygı düzeylerine etkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 9(1), 32-37.
- Ateş, M. A. ve Saltalı, N. D. (2019). KKTC'de Yaşayan 5-6 yaş çocukların tablet ve cep telefonu kullanımına ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 62-90.
- Bora, A. ve Ünüvar, P. (2020). Okul öncesi eğitime devam eden çocukların kaygıları ile ebeveynlerinin kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56, 345-361.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Budak, F. ve Korkmaz, Ş. (2020). COVID-19 Pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: Türkiye örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, 1, 62-79.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Capps, L., Sigmen, M., Sena, R., Henker, B., & Whalen, C. (1996). Fear, anxiety and perceived control in children of agoraphobic parents. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 37(4), 445-452.
- Dağcıoğlu, B. F. ve Keskin, A. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde Türkiye, Avrupa ve Amerika verilerinin karşılaştırılması: kesitsel bir çalışma. *Ankara Med J*, 2, 360-369.

- Derman, M. T., ve Başal, H. A. (2013). Okulöncesi çocuklarında gözlenen davranış problemleri ile ailelerinin anne-baba tutumları arasındaki ilişki. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 115-144.
- Doğan, S. (2016). Eğitim ve öğretimde teknolojinin doğru kullanımı ve 0-7 yaş çağındaki çocuklarda teknolojinin etkisi. *Yeni Türkiye*, 22(88), 722-730.
- Domenech, L. E., Jane, C., & Canals, J. (2004). Parental reports of somatic symptoms in preschool children: prevalence and associations in Spanish sample. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 43(5), 598-604.
- Duman, G. K. (2008). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ile sınav kaygısı düzeyleri ve ana-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 220337).
- Dursun, A. (2010). *Okul öncesi dönemdeki çocukların davranış problemleriyle anne-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 265502).
- Eren, E. (2020). Yeni tip koronavirüs'ün Türk eğitim politikaları uygulamalarına etkisi: milli eğitim bakanlığının ve yükseköğretim kurulunun yeni düzenlemeleri. *Yükseköğretim Dergisi*, 29, 1-10.
- Fan, J., Zhou, M., Wei, L., Fu, L., Zhang, X., & Shi, Y. (2020). A qualitative study on the psychological needs of hospitalized newborns parents during COVID-19 outbreak in China. *Iran Journal Pediatr*, 30(2), 1-7. doi: 10.5812/ijp.102748.
- Göker, M. E., ve Turan, Ş. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde problemler teknoloji kullanımı. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi (COVID-19 Özel Sayısı)*, 5, 108-114. doi:10.35232/estudamhsd.767526
- Gültekin, M. (2007). Dünyada ve Türkiye'de ilköğretimdeki yönelimler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 477-502.
- Gültekin, M. (2020). *Cumhuriyet dönemi ilköğretim programları*. Ankara: Pegem Akademi
- Güven, G. ve Efe Azkeskin, K. (2010). Erken çocukluk eğitimi ve okul öncesi eğitim. İ. H. Diken, (Ed.), *Erken Çocukluk Eğitimi* içinde (ss.1-53). Ankara: Pegem Akademi.
- İnci Kuzu, Ç. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde uygulanan ilköğretim uzaktan eğitim programı (EBA TV) ile ilgili veli görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 505-527.
- Kadan, G., Aysu, B. ve Aral, N. (2020). COVID-19 sürecinde çocuklar: gelişimsel ihtiyaçlar ve öneriler. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 360-379.
- Karateke, B. (2020). Bir teknoloji bağımlısı yetiştirmek: yeni doğandan ergenliğe ebeveynliğe yardımcı bir duygu düzenleme aracı olarak sanal ortamlar. *Bağımlılık Dergisi*, 21(4), 338-347.
- Kaya, A., Bozaslan, H. ve Gülten, G. (2012). Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve akademik başarılarına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 208-225.
- Koç, E. S. (2021). Nasıl bir uzaktan eğitim? Bir yılın sonunda yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 7(2), 13-26.
- Küçüközü, C. (2015). *3-5 Yaş arasında ve anaokuluna giden çocuk annelerinin ayrılma kaygısı ve bağlanma biçimleri ile çocuğun davranışları ve ayrılma kaygısı arasındaki ilişki: bilişsel esnekliğin aracı rolü* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 399648).
- Manap, A. (2020). *Anne babalarda dijital ebeveynlik farkındalığının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 613073).
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2nd edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020a). *Türkiye, koronavirüs salgınında ulusal çapta uzaktan eğitim veren 2 ülkeden biri*. <http://www.meb.gov.tr/turkiye-koronavirus-salgininda-ulusal-capta-uzaktan-egitim-veren-2-ulkeden-biri/haber/20618/tr> adresinden erişilmiştir.

- Millî Eğitim Bakanlığı (2020b). *Uzaktan eğitimle ilgili süreç hafta içi simülasyonlarla anlatılacak*. <https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitimle-ilgili-surec-hafta-icisimulasyonlarla-anlatilacak/haber/20513/tr> adresinden erişilmiştir.
- Öngider, N. (2013). Anne-baba ile okul öncesi çocuk arasındaki ilişki. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 5(4), 420-440.
- Özbey, S. (2010). Okul öncesi çocuklarda uyum ve davranış problemleriyle başa çıkmada ailenin rolü. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21, 9-18.
- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). COVID-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Peleg, O., Halaby, E., & Whaby, E. N. (2006). The relationship of maternal separation anxiety and differentiation of self to children's separation anxiety and adjustment to kindergarten: A study in Druze families. *Journal of Anxiety Disorders*, 20(8), 973-995.
- Plowman, L., McPake, J., & Stephen, C. (2008). Just picking it up? Young children learning with technology at home. *Cambridge Journal of Education*, 38(3), 303-319.
- Russell, S. J., Croker, H., Packer, J., Ward, J., Stansfield, C., & Booy, R. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: A rapid systematic review. *The Lancet Child ve Adolescent Health*, 4(5), 397-404.
- Sağlık Bakanlığı. (2020). *COVID-19 Bilgilendirme Platformu*. <https://covid19.saglik.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- Saltuk, M. C. ve Erciyes, C. (2020). Okul öncesi çocuklarda teknoloji kullanımına ilişkin ebeveyn tutumlarına dair bir çalışma. *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 4(2), 106-120.
- Tuncer, M. ve Taşpınar, M. (2007). Sanal eğitim-öğretim ve geleceği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(20), 112-133.
- WHO. (2020). *Coronavirus disease (COVID-19) pandemic*. World Health Organization. Retrieved from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus2019>
- Wu, Y. C., Chen, C. S., & Chan, Y. J. (2020). The outbreak of COVID-19: An overview. *Journal of Chinese Mediacal Association*, 83(3), 217-220.
- UNESCO (2020). *Another COVID-19 front line: Parents of children with disabilities*. Retrieved from <https://en.unesco.org/news/another-covid-19-front-line-parents-children-disabilities>
- Vatansever Bayraktar, H. (2015). Eğitim ortamında öğretmen öğrenci iletişimi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18, 262-285.
- Yalçın, H., Dai, H., ve Erkoç, E. (2020). Ebeveynlerin virüs salgınına ilişkin duygu durumları ve çocuklara etkileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(9), 128-142.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, A. ve Akar Vural, R. (2020). *Covid-19 pandemisi ve derinleşen eğitim eşitsizlikleri*. Türk Tabipleri Birliği COVID-19 Pandemisi Altıncı Ay Değerlendirme Raporu. https://www.ttb.org.tr/kutuphane/covid19-rapor_6/covid19-rapor_6_Part64.pdf adresinden erişilmiştir.
- Yılmaz, E., Güner, B., Mutlu, H., Doğanay, G. ve Yılmaz, D. (2020). *Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği*. Konya: Palet Yayınları.
- Yücelyiğit, S. ve Aral, N. (2020). Dijital teknolojiyi üretim ve tüketim amacıyla kullanan çocukların ve ebeveynlerinin tercihlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 1071-1084.

Extended Abstract

Introduction

The virus that causes coronavirus (COVID-19) disease first appeared in Wuhan, China's Hubei province, in December 2019. Coronavirus (COVID-19) disease was officially defined for the first time by the World Health Organization on February 11, 2020. This virus, which spreaded first to China and then to the world, has become a global problem, including developed countries for the first time, which has been effective all over the world in a short period of four months in March 2020 (Budak & Korkmaz, 2020; Ministry of

Health, 2020; WHO, 2020; Wu, Chen & Chan, 2020, 217). According to Allen, Rowan & Singh (2020), the pandemic period has created an extreme situation for the people of the world. People are afraid of losing their jobs and loved ones during the pandemic process and are separated from their families and loved ones. They are therefore concerned. This process should be regarded as the "new normal" that could take quite some time (Allen et al., 2020).

In order to ensure social isolation, education was interrupted, more than 1.5 billion students and young people around the world were affected by the closure of schools and universities (Eren, 2020; UNESCO, 2020). In Turkey as well as various countries, face to face training interrupted with pandemic. Online education had been started by Ministry of National Education for schools as of March 23 through the TRT and Education Information Network (EBA). Turkey is the second country after China to offer online education. Nowadays, because of the unusual situation, online education is the only option that can be carried out almost all over the world education activities out of being an alternative to face-to-face education. There are some advantages and disadvantages of online education during pandemic as well as other forms of education (Koç, 2021; Özdoğan & Berkant, 2020). Parents, one of the stakeholders of education, are also concerned about the uncertainties brought by the new era (Altunel & Özoğul, 2020). During the pandemic period, the Minister of National Education Ziya Selçuk emphasized the importance of parents' support in this process in his national statement (MEB, 2020b). According to İnci Kuzu (2020), families think that online learning has great importance to support school activities like face to face education. Parenting is never easy, but during the pandemic parenting has faced completely different difficulties (UNESCO, 2020).

During the pandemic, primary school students started online education like all other students. Primary school is obliged to lay the foundations of the knowledge, skills and attitudes that young people, who will become active members in the future, will need throughout their lives (Gültekin, 2020). It is also important that the primary school period is the first step of formal education, in which basic skills are acquired for the individual to live healthily and happily (Gültekin, 2007). Therefore, in this study, the opinions of primary school parents about pandemic education, technology use and family-child relationships were examined. Since the pandemic is a current issue, a limited number of studies about the perspective of primary school parents in the pandemic are investigated in the literature. The dimensions of the pandemic are not predictable. It is thought that the findings obtained from this research in which the opinions of primary school parents in this pandemic period is examined will contribute to Turkish education and literature.

Method

The scanning model was adopted in the research. The data of the research were collected in the fall semester of the 2020-2021 academic year. 31 male, 146 female and 177 primary school parents participated in the study. The semi-structured interview form developed by the researchers was used as the data collection tool. Before starting the questions in the interview form, the purpose of the study was clearly stated, and it was emphasized that the participation to the study was on a voluntary basis. The general opinions of primary school parents about the pandemic, education, use of technology during the pandemic period, and positive/negative aspects of the pandemic in terms of intra-family interaction were obtained through the interview form. While creating the data collection tool, opinions were taken from two school counselors working in primary schools and two academicians working in the Guidance and Psychological Counseling Departments of education faculties. The data were analyzed by content analysis method. Some of the questions in the semi-structured questionnaire; "What are you worried about during the pandemic period?", "What are the

questions your child asks you during the pandemic?”, “How do you explain your children’s questions about the pandemic?” is in the form.

Result and Discussion

In the study, the opinions of primary school parents in terms of education, technology and family-child relationship during the pandemic period were examined. According to the findings, both parents and children in primary school are concerned about the pandemic. Accordingly, the concerns of parents and children are similar. Primary school children mostly say "what the virus is (7%), when it will end (56%), will they be sick (9%), when they can go to school (22%)" and "when they can go out (9%)" questions. When the literature is examined, it is possible to encounter similar results. According to the study of İnci Kuzu (2020), primary school students are generally concerned about the pandemic period. According to Altunel and Özoğul (2020), parents whose roles have increased in the education process worry while managing this situation they have not faced before. These worries experienced by parents are quite normal as long as they can be controlled and not reflected on the children (Altunel & Özoğul, 2020).

According to the findings of the research, parents find the pandemic period positive in terms of spending more time with the family (57%), using time well (14%) and strengthening family ties (10%); find it negative in terms of boredom at home (29%), increased use of technology (18%), declining academic achievement (16%) and family conflicts (13%). In addition, 8% of the parents express that their child had an increase in anxiety, and 6% of them express that their child became aggressive due to the negative aspects of the pandemic period. During the process spent at home, both communication tools and family members were constantly exposed to COVID-19, virus, disease and death issues to the students. In this process, the frequency of symptoms of anxiety, anger and aggression increased in children (Russell et al, 2020). Again, according to Fan et al. (2020), the uncertainty of the COVID-19 pandemic process explains the psychological reactions of children. During this period, behaviors such as anxiety, anger, aggression, and depression increased in most of the children (Fan, Zhou, Wei, Fu, Zhang, & Shi, 2020). According to the findings of the research, during the pandemic period, for strong relationships between the family, parents have taken care of playing / making activities (62%), chatting / dreaming / showing interest (19%), division of work at home (14%) and staying calm (6%). In this process, families has more interested in their children so that their children would be less affected psychologically (gaming, activities, conversations, reading books). According to Kadan, Aysu and Aral (2020), even though children between the ages of 6-12 are in a more sluggish development process compared to previous periods, playing games is still very important for them.

As a result of this research, the opinions of primary school parents on pandemic, education, technology use and family-child communication during the pandemic period due to COVID-19 were examined. In the study, it has been concluded that parents and children are worried about the pandemic, parents are mostly worried about education, health and technology use. Both parents and children use of technology is increased during the pandemic process. The majority of students regularly participate in online education activities within the Ministry of National Education. The parents deem the online education activities required. Parents consult resource books and web-based educational environments to support education. Students are generally willing to return to school. The pandemic period has many positive and negative reflections on family relationships. These results clearly reveal that the pandemic period has reflected in our lives in many aspects and changed the place of information technologies in our lives. Although parents are worried about their children's use of technology, they use technology in both online education activities and additional studies that support education. In addition, parents use technology

to maintain the child's emotional bond with their school and friends. Experts cannot predict how long the pandemic period due to COVID-19 will last. Accordingly, parents' concerns about education should be reduced, and they should be guided about their own and their children's use of technology. Online seminars or printed resources can be delivered to parents on this subject. Online seminars can be given to parents regarding suggestions for spending efficient time in the family and supporting education consciously. This research is limited to the opinions of primary school parents in terms of pandemic, education, technology use and family relations. Similar studies can be done with parents of students at different levels and with different variables.